

Handläggare:
Maria Sundström

Strategisk handlingsplan mot våldsbejakande extremism

Avesta kommun har en plan för hur kommunen ska arbeta förebyggande mot våldsbejakande extremism. Planen beskriver hur arbetet mot våldsbejakande extremism ska motverkas och upptäckas. Kommunen har en utsedd ansvarig tjänsteman som tillsammans med arbetsgrupper arbetar mot de mål som finns uppställda. Utgångspunkt för Avesta kommuns arbete är demokrati med fri åsiktsbildning, öppenhet, människors lika värde och likhet inför lagen. Det finns krafter som är emot det samhälle som står för dessa värderingar och är beredda att ta till våld för att få till en förändring.

Våldsbejakande extremism kan ta sig uttryck i politisk, religiös eller organiserad extremism som har en odemokratisk agenda.

Definitionen av våldsbejakande extremism är: ett samlingsbegrepp för rörelser, miljöer och övertygelser som motsätter sig en demokratisk samhällsordning och är beredda att ta till våld för att uppnå sina ideologiska mål. Våld anses vara en legitim handling för att förändra samhället. Terrorism är en handling som ska skrämma ett lands befolkning, förstöra grundläggande politiska, sociala och ekonomiska strukturer.

De grupperingar som finns i Sverige är högerextrema/vit makt-miljön, vänsterextrema grupper, religiösa grupper (islamisk extremism) och ensamagerande individer som inte passar in på någon av ovan nämnda grupperingar. Gemensamt för alla dessa extremistiska grupper är att de är våldsbejakande och motsätter sig det demokratiska styrelseskicket som felaktigt och till och med fientligt. I Avesta känner man inte till någon islamistisk extrem eller vänsterautonoma våldsbejakande miljöer men däremot förekommer aktivitet från högerextrema och motståndsrörelsen (till exempel Nordisk ungdom). Det är ett problem som finns i hela Dalarna. Med aktivitet avses både möten och sammankomster offentligt och på sociala medier.

Nationella samordnarens rekommendationer

Handlingsplanen utgår från de 12 rekommendationerna som den nationella samordnaren har tagit fram:

1. Kontinuerlig och bred samverkan mellan berörda aktörer för att bygga upp ett långsiktigt, förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism.
2. Samverkan i befintliga strukturer
3. Nödvändiga samverkansaktörer, som skola, socialtjänst, fritidsverksamhet och polis.
4. Utgångspunkt i lokal lägesbild. Här har BRÅ en viktig roll tillsammans med polisen för att dela information om förekomst och pågående aktiviteter från höger- vänster eller islamistiska extremistmiljön.

5. En tydlig ansvarsfördelning i kommunen. Verksamheterna ska veta vem som är ansvarig för arbetet och vilka roller man har. Huvudansvarig för arbetet är kommunstyrelsen. Säkerhetssamordnaren har en koordinerande funktion.
6. Anhöriga som centrala aktörer. Det är viktigt att det finns vägar in för anhöriga som är oroliga och vill komma i kontakt med kommunen. Avesta använder Röda Korsets stödtelefon 020-100 200 via sin hemsida.
7. Involvera det civila samhället (trossamfund, idrottsföreningar, andra ideella organisationer med hög trovärdighet)
8. Ta med även kritiska aktörer i arbetet, försök att föra samtal med dessa
9. Se individerna och inte bara den ideologi som dessa står för, vilka preventiva åtgärder som kan finnas.
10. Beakta genusperspektivets betydelse för insatserna, målgruppsanpassa åtgärder. Det är nästan helt uteslutande män och pojkar som ansluter sig till våldsbejakande grupper, så åtgärderna bör anpassas för att nå dem. Men flickor och kvinnor ska inte nedprioriteras eftersom även unga kvinnor kan ansluta sig och engagera sig av samma anledningar som män.
11. Följ upp det förebyggande arbetet kontinuerligt. Utvärdera effekterna av genomförda åtgärder regelbundet för att kunna förbättra och justera arbetet.

Handlingsplanen är uppdelad i följande områden:

- Samverka
- Informera
- Utredda
- Agera

Samverka

Det krävs lokal samverkan mellan många aktörer internt i kommunen och externa parter som frivilligorganisationer, polisen, religiösa samfund och nätverk dit främst unga människor söker sig och är aktiva. Nationellt är det samordnaren mot våldsbejakande extremism som är kontaktperson vid frågor och ärenden. I Avesta kommun ligger ansvaret på säkerhetssamordnaren att vara kontaktyta för frågor som rör misstankar om riskfyllt beteende hos individer eller grupperingar. Avesta kommun strävar efter att ha ett ständigt pågående utbyte och kontakt med andra kommuner för att utbyta erfarenheter. Det är viktigt att följa utvecklingen både regionalt och nationellt, för att hålla sig a jour med arbetet mot våldbejakande extremism.

Det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism sker dagligen genom att verksamheterna har en hög medvetenhet att problemet kan finnas ”var som helst”, hos olika individer, i olika åldrar, grupper och miljöer i Avesta. Förebyggande insatser är breda, generella insatser, specifika, riktade insatser samt individriktade insatser.

De verksamheter som är berörda i Avesta kommun är skola, fritidsverksamhet, idrottsföreningar, lokala brottsförebyggande rådet (BRÅ) det civila samhället med frivilligföreningar, föräldrar, trossamfund, lokalpolis och nationella myndigheter som Migrationsverket. Exempel på konkreta åtgärder är

Att erbjuda stöd till anhöriga, ha tydliga kontaktvägar

Ge stöd till berörda verksamheter i form av resurser och tid.

Utveckla metoder och visa goda exempel på hur man kan arbeta effektivt samt ha en god omvärldsbevakning.

Arbete på bred front för att motverka utanförskap och erbjuda mötesplatser.

Utbilda nyckelpersoner i verksamheter som träffar ungdomar.

Lägga tid och resurser på värdegrundarbete i skolan, som främjar demokrati och kritiskt tänkande.

Informera varandra

Internt inom kommuns verksamheter och med övriga aktörer som finns i Avesta; tex frivilligföreningar, trossamfund och fastighetsägare, näringslivet, Arbetsförmedlingen m. fl. Tydliga kontaktvägar till skola, polis och socialtjänst är viktigt när misstanke finns om att något inte står rätt till.

Utreda

Utreda händelser, radikaliserings hos en individ som kan kräva riktade stödinsatser. Det kan vara en möjlighet att avbryta en pågående negativ utveckling men det kan också visa sig att det redan har gått för långt och kräva kontakt med polisen eller Säkerhetspolisen.

Agera utifrån situation

Att agera kan innebära att föra dialog och samtala med föräldrar, andra anhöriga, med individen själv om det är lämpligt. För strukturerade samtal och metodhjälp kan Samtalskompassen användas. Utbildningsmaterialet finns på www.samtalskompassen.samordnarenmotextremism.se.

Bedöm och analysera vad som kan vara rätt insats för att hindra, stoppa en individ att gå vidare i en radikaliseringsprocess. Samverka med polisen för att lagföra och utreda våld och hot.

Kontaktvägar

Viktiga telefonnummer:

Polisen 114 14

Orosanmälan till socialtjänsten 0226-64 53 44

Röda Korsets stödtelefon (på flera språk) 020-100 200

SÄPO:s kommunikationscentral (bemannad dygnet runt) 010-568 70 00

-